

Regulacje ICAO, UE, krajowe w zakresie „wildlife”

Spotkanie Komitetu ds. zderzeń statków powietrznych ze zwierzętami –
Warszawa, 21 grudnia 2016 r.

Układ prezentacji

- Regulacje w zakresie „wildlife”:
  1. ICAO
  2. Przepisy unijne
  3. Przepisy krajowe

1. ICAO

Najistotniejsze regulacje ICAO w zakresie zwierząt zawarte są w Załącznikach 14, 15 oraz 19.

Regulacje określone w SARP'S (normach i zalecanych metodach postępowania) uszczegółowione zostały w podręcznikach ICAO (Doc) – w zakresie zarządzania zagrożeniami powodowanymi przez zwierzęta zastosowanie mają

Doc 9137 „Podręcznik Służb Portu Lotniczego” część 3, „Kontrola i zmniejszanie zagrożeń ze strony zwierząt” (wydanie 4, 2012);

Doc 9332 „Podręcznik dotyczący systemu informacji ICAO o zderzeniach z ptakami” (wydanie 3, 1989);

PANS ADR – Lotniska - Doc 9981 (wydanie 1, 2015).

1. ICAO

W Załączniku 14 tom I ICAO – rozdział 9.4 – Zmniejszanie zagrożeń zderzeń ze zwierzętami.

W Załączniku 15 ICAO – rozdział 8 – Informacje przed rozpoczęciem i po zakończeniu lotu – 8.1.

8.1.2.1 Dodatkowe bieżące informacje związane z lotniskiem odlotu powinny być zapewnione, jeśli dotyczą:

g) obecności ptaków stanowiących potencjalne niebezpieczeństwo dla operacji statków powietrznych,
Część ENR 5.6

ENR 5.6 Migracja ptaków i obszary fauny wrażliwej na hałas

Opis uzupełniony o mapę poglądową (stosownie do potrzeby), przedstawiający przemieszczanie się ptaków związane z ich migracją, trasy migracji ptaków, stałe strefy wypoczynku ptaków oraz rejony fauny o szczególnej wrażliwości.

AD 2.23 Informacje dodatkowe

Informacje dodatkowe dotyczące lotniska, tj. wskazanie na lotnisku miejsc gromadzenia się ptaków wraz z danymi na temat ich znaczących przelotów między strefami wypoczynku i żerowania w ciągu dnia, na tyle, na ile jest to niezbędne

Mapy dotyczące lotniska

14) diagram obrazujący gromadzenie się ptaków w pobliżu lotniska

1. ICAO – PANS ADR

2.3 Zarządzanie zagrożeniami ze strony zwierząt

Przedstawione poniżej sprawdzenia dotyczące zarządzania zagrożeniami ze strony zwierząt mogą być realizowane w ramach inspekcji technicznej lub audytu procedur zarządzającego lotniskiem:

Zapewniane jest wymagane wyposażenie;

Ogrodzenia zapewniane są zgodnie z wymaganiami;

Zarządzający lotniskiem posiada procedurę opisującą działania podejmowane w celu zniechęcenia zwierząt, w tym:

kto kieruje tymi działaniami i jakie jest ich szkolenie;

w jaki sposób i kiedy działania te są prowadzone, łącznie ze zgłaszaniem i raportowaniem tych działań;

jakie wyposażenie jest wykorzystywane do prowadzenia tych działań;

analizy sąsiedztwa lotniska oraz działania zapobiegawcze do podjęcia w celu zniechęcenia zwierząt;

monitorowanie tych działań, w tym, gdzie ma to zastosowanie, przeprowadzanie odpowiednich ocen dotyczących zwierząt;

koordynacja ze służbą ruchu lotniczego;

Zarządzający lotniskiem posiada procedurę dotyczącą:

zapisu i analizy incydentów z udziałem zwierząt;

monitorowania działań naprawczych do podjęcia; oraz

składania raportów do Państwa dotyczących incydentów z udziałem zwierząt.

1. Aktualne przepisy UE dla lotnisk

- ❖ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR **216/2008** z dnia 20 lutego 2008 r. w sprawie wspólnych zasad w zakresie lotnictwa cywilnego i utworzenia Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Lotniczego oraz uchylające dyrektywę Rady 91/670/EWG, rozporządzenie (WE) nr 1592/2002 i dyrektywę 2004/36/W. (tzw. **Rozporządzenie Bazowe**).
- ❖ Rozporządzenie Komisji (UE) nr **139/2014** z dnia 12 lutego 2014 r. ustanawiające wymagania oraz procedury administracyjne dotyczące lotnisk zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008.

- ❖ „Akceptowalne sposoby spełnienia wymagań (**AMC**) oraz materiały zawierające wytyczne (**GM**) w zakresie wymagań dla władz, organizacji i funkcjonowania lotnisk”, wydanie pierwsze z dnia 27 lutego 2014 r.
- ❖ „Specyfikacje certyfikacyjne (**CS**) i materiały zawierające wytyczne (**GM**) do projektowania lotnisk” **wydanie trzecie z dnia 8.12.2016 r.**

Regulacje w zakresie zarządzania zagrożeniami powodowanymi przez zwierzęta – zawarte zostały m.in. Załączniku Va do rozporządzenia 216/2008 WE, i następnie uszczegółowiona w rozporządzeniu 139/2014 oraz Decyzji Dyrektora EASA określającej AMC (akceptowalne sposoby spełniania wymagań) oraz GM (materiały zawierające wytyczne).

Regulacje unijne rozdzielają obowiązki w zakresie zarządzania zagrożeniami powodowanymi przez zwierzęta pomiędzy:

- 1) Władzę państwową (zapewnienie odpowiednich przepisów regulujących zagospodarowanie przestrzenne, proces certyfikacji oraz nadzór bieżący);
- 2) Zarządzającego lotniskiem (określenie programu zarządzania zagrożeniami powodowanymi przez zwierzęta);
- 3) EASA (określenie regulacji AMC/GM, nadzór nad władzą lotniczą Państwa Członkowskiego).

1. Ustawa Prawo lotnicze – m.in. art. 87 oraz procedowana obecnie nowela unijna

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo lotnicze oraz niektórych innych ustaw
(nr UC32)

- Projekt ma na celu dostosowanie przepisów krajowych do przepisów unijnych, zawartych w 21 rozporządzeniach UE i ich zmianach, w tym do rozporządzenia Komisji UE nr 139/2014.
- Prace na projektem rozpoczęto w 2014 r. (w krótkim czasie wejścia w życie rozporządzenia UE 139/2014)
- Aktualnie projekt jest procedowany na poziomie KPRM
- Planowany termin wydania: **2017 r**
- Wejście w życie noweli „unijnej” wymagać będzie wydania (lub zmiany) 24 rozporządzeń (w tym wydania 3 nowych dla lotnisk).

1. Nowela „unijna” ustawy Prawo lotnicze

Najważniejsze zmiany dotyczące eksploatacji lotnisk:

- 1) Usunięto niektóre przepisy ustawy kolidujące z przepisami UE.
- 2) Doprecyzowano kompetencje Prezesa ULC w zakresie uzgadniania projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i projektów decyzji o warunkach zabudowy;
- 3) Zmieniono przepisy dotyczące przeszkód lotniczych, oraz ochrony otoczenia lotniska przed zagrożeniami (art. 87).
- 4) Decyzja o wycince drzew została scedowana na Starostę powiatowego.
- 5) Dodano przepisy dotyczące monitorowania przez zarządzającego lotniskiem, powierzchni ograniczających przeszkody lotnicze i otoczenia lotniska oraz podejmowanie działań mających na celu zapobieganie i usuwanie zagrożeń dla statków powietrznych.
- 6) Wprowadzono regulacje w zakresie monitorowania otoczenia lotniska (m.in. sadzenie, uprawa, wzrost drzew, ich usuwanie lub przycinanie).
- 7) Dodano dwie delegacje ustawowe upoważniające do wydania n/w rozporządzeń MliB:
  - w sprawie zgłaszania zmian, zdarzeń oraz zagrożeń ze strony zwierząt **na** lotniskach podlegających wymaganiom UE (z art. 59a ust. 8)
  - w sprawie przeszkód lotniczych i zapewnienia bezpieczeństwa operacji lotniczych (z art. 92 ust. 2)

Szczegóły dostępne są na stronie ULC oraz RCL.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju

z dnia 11 września 2014 roku

w sprawie warunków eksploatacji lotnisk (Dz.U.2016.91 j.t.)

§ 4

W celu zapewnienia bezpiecznej eksploatacji lotniska, zarządzający lotniskiem opracowuje i wdraża na lotnisku procedury operacyjne, które określają sposób postępowania w zakresie m.in.:

•14) przeciwdziałania zagrożeniom ze strony zwierząt. -

§ 19. 1. Zarządzający lotniskiem monitoruje, kontroluje oraz rejestruje obecność zwierząt występujących na lotnisku, które mogą stanowić zagrożenie dla operacji lotniskowych.

2. Inspekcje terenu lotniska dotyczące:

- 1) oceny stanu ogrodzenia lotniska,
  - 2) obecności zwierząt na lotnisku,
  - 3) miejsc zlokalizowanych na terenie lotniska mogących sprzyjać żerowaniu ptaków lub stanowiących dla nich miejsce lęgów, schronienia lub odpoczynku
- powinny być przeprowadzane codziennie.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju

z dnia 11 września 2014 roku

w sprawie warunków eksploatacji lotnisk (Dz.U.2016.91 j.t.)

3. Procedury przeciwdziałania zagrożeniom ze strony zwierząt powinny określać:

- 1) czynności dotyczące identyfikacji zagrożeń ze strony zwierząt dla operacji lotniskowych;
- 2) zasady zbierania i rejestrowania danych dotyczących zderzeń statków powietrznych ze zwierzętami oraz obecności ptaków w otoczeniu lotniska;
- 3) sposoby dokonywania analizy danych, o których mowa w pkt 2, oraz dokonywania oceny ryzyka i prawdopodobieństwa zagrożeń dla statków powietrznych;
- 4) środki i metody stosowane przez zarządzającego lotniskiem w celu kontrolowania, eliminowania lub minimalizowania zagrożeń ze strony zwierząt, w tym wnioskowanie o dokonanie redukcyjnego odstrzału zwierzyny, o którym mowa w art. 82 pkt 6 ustawy, oraz o wydanie zezwoleń z zakresu ochrony gatunkowej;
- 5) czynności podejmowane w przypadku stwierdzenia zderzenia statku powietrznego ze zwierzęciem, w tym identyfikacji jego szczątków;
- 6) sposób zagospodarowania terenu lotniska umożliwiający minimalizowanie lub eliminowanie zagrożeń ze strony zwierząt;
- 7) sposób sporządzania oceny skuteczności czynności podejmowanych w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom ze strony zwierząt.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju

z dnia 11 września 2014 roku

w sprawie warunków eksploatacji lotnisk (Dz.U.2016.91 j.t.)

§ 20. Zarządzający lotniskiem w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom ze strony zwierząt powinien:

- 1) dokonać uzgodnień z przewoźnikami lotniczymi i innymi użytkownikami statków powietrznych, a na lotniskach kontrolowanych również z TWR - w zakresie zgłaszania danych dotyczących zderzeń statków powietrznych ze zwierzętami oraz obecności ptaków w otoczeniu lotniska;
- 2) raz do roku, w terminie do dnia 30 kwietnia, przekazywać Prezesowi Urzędu Lotnictwa Cywilnego zbiorcze raporty dotyczące zderzeń statków powietrznych ze zwierzętami odnotowanych na danym lotnisku za rok poprzedni, celem wprowadzenia ich do bazy danych Systemu Informacji o Zderzeniach z Ptakami (IBIS) prowadzonego przez Organizację Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO);
- 3) co najmniej raz na 3 lata dokonać przeglądu i w razie potrzeby uaktualnienia procedury przeciwdziałania zagrożeniom ze strony zwierząt.

•Odpowiednio dla lotnisk o ograniczonej certyfikacji zastosowanie mają przepisy paragrafu 31, dla lotnisk użytku wyłącznego zastosowanie mają przepisy paragrafu 34.

Dziękuję za uwagę